

ด่วนที่สุด

ที่ พณ ๐๖๑๐/ ๒๐๒๐

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

รหัสเรื่อง... ๙13536

วันที่... ๒7467/58

วันที่: 02 เม.ย. 58 เวลา: 14:08

กระทรวงพาณิชย์

๕๖๓ ถ. นนทบุรี ต. บางกระสอ

อ. เมืองนนทบุรี จ.นนทบุรี ๑๑๐๐๐

๗๗ มีนาคม ๒๕๕๘

เรื่อง การพิจารณาข้อเสนอเรื่องความเห็นต่อพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. ...

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๓/ว (ล) ๙๕๐๑ ลงวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๕๘

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีขอความร่วมมือกระทรวงพาณิชย์ให้ความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อข้อเสนอของกระทรวงสาธารณสุขเรื่องร่างพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. ... ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงพาณิชย์พิจารณาแล้ว ขอเรียนดังนี้

๑. กระทรวงพาณิชย์พิจารณาแล้ว ขอยืนยันตามข้อห่วงกังวลเดิมที่ได้เคยแจ้งไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีตามหนังสือกระทรวงพาณิชย์ ด่วนที่สุด ที่ พณ ๐๖๑๐/๔๑๙๕ ลงวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๗ ว่าการที่มาตรา ๓๗ ของร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว กำหนดไม่ให้นำกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญามาใช้กับหลักเกณฑ์เรื่องหีบห่อผลิตภัณฑ์ยาสูบ แม้จะยังไม่ได้ออกมาตรการของบุหรี่แบบเรียบมาใช้ ก็ยังอาจขัดต่อพันธกรณีของไทยภายใต้หลักการของความตกลงว่าด้วยสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวพันกับการค้าของ WTO (Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights - TRIPS) และภายใต้ความตกลงคุ้มครองการลงทุนทวิภาคี (Bilateral Investment Treaty-BIT) ของไทยกับประเทศคู่ค้ากว่า ๔๐ ฉบับ ซึ่งอาจเสี่ยงต่อการถูกฟ้องร้องได้

๒. ตามที่กระทรวงสาธารณสุขชี้แจงว่าข้อ ๘ (๑) ของความตกลง TRIPS อนุญาตให้สมาชิกสามารถยกเว้นไม่คุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาของผลิตภัณฑ์ยาสูบได้ เพื่อคุ้มครองสุขภาพของประชาชน แต่กระทรวงพาณิชย์มีความเห็นว่าการใช้มาตรการคุ้มครองสุขภาพของประชาชนตามข้อ ๘ (๑) ของความตกลง TRIPS จะต้องสอดคล้องกับบทบัญญัติของความตกลง TRIPS ด้วย กล่าวคือ ต้องไม่ละเมิดสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา^๑ ดังนั้น คำชี้แจงของกระทรวงสาธารณสุขที่ว่าประเทศไทยสามารถใช้ข้อยกเว้นตามหลักการในมาตรา ๘ (๑) นี้ในการกำหนดมาตรา ๓๗ จึงไม่น่าจะถูกต้อง ทั้งนี้ กระทรวงพาณิชย์เห็นว่าประเทศไทยควรชะลอการ

^๑ มาตรการของบุหรี่แบบเรียบ คือ การกำหนดให้บรรจุภัณฑ์หรือหีบห่อผลิตภัณฑ์ยาสูบที่วางขายในประเทศต้องมีมาตรฐานเดียวกัน โดยห้ามแสดงเครื่องหมายการค้าหรือสัญลักษณ์ใดบนหีบห่อหรือบรรจุภัณฑ์ ทั้งนี้ ออสเตรเลียเป็นประเทศแรกที่ใช้มาตรการดังกล่าว และถูก ๕ ประเทศสมาชิก WTO คือ ยูเครน ฮอนดูรัส สาธารณรัฐโดมินิกัน คิวบา และอินโดนีเซีย ฟ้องร้องต่อองค์การระงับข้อพิพาทของ WTO โดยขณะนี้คดีอยู่ระหว่างการพิจารณา ซึ่งคาดว่าจะมีคำตัดสินภายในปี ๒๕๕๙ ทั้งนี้ ประเทศสมาชิก WTO เช่น นอร์เวย์ ฝรั่งเศส แคนาดา ซึ่งเดิมทีคาดว่าจะออกมาตรการของยาสูบแบบเรียบเช่นเดียวกับออสเตรเลียต่างก็ชะลอการออกกฎหมายดังกล่าว เพื่อรอผลคำตัดสินคดีของ WTO ก่อน

^๒ มาตรา ๘ (๑) ของความตกลง TRIPS ของ WTO มีข้อกำหนดว่า “ในการออกกฎหมายหรือแก้ไขกฎหมาย สมาชิก WTO อาจใช้มาตรการที่จำเป็นเพื่อคุ้มครองสาธารณสุขและโภชนาการ และเพื่อส่งเสริมประโยชน์สาธารณะที่มีความสำคัญอย่างมากต่อการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ สังคมและเทคโนโลยีได้ แต่มีเงื่อนไขว่ามาตรการดังกล่าวต้องสอดคล้องกับบทบัญญัติของความตกลง TRIPS ด้วย”

บัญญัติกฎหมายในลักษณะที่จะเสี่ยงต่อการละเมิดพันธกรณีระหว่างประเทศ และรอผลการตัดสินกรณีพิพาท
มาตรการของบรูไนแบบเรียบของออสเตรเลียภายใต้ WTO ก่อนที่จะกำหนดทิศทางนโยบายและรายละเอียด
กฎหมายเรื่องดังกล่าวที่ชัดเจนเพื่อให้กฎหมายของไทยมีความสอดคล้องกับพันธกรณีการค้าระหว่างประเทศ
ต่อไป รวมทั้งหลีกเลี่ยงไม่ให้นำไปสู่การฟ้องร้องที่จะทำให้ไทยสูญเสียทั้งงบประมาณและเวลาในการต่อสู้คดี
และอาจนำไปสู่การตอบโต้ทางการค้าหากไทยเป็นฝ่ายแพ้

๓. นอกจากนี้ กระทรวงพาณิชย์ยังมีข้อสังเกตเพิ่มเติมว่า บทบัญญัติบางข้อของร่างพระราชบัญญัติ
ควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. อาจส่งผลกระทบต่อสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาของผู้ผลิตหรือผู้นำเข้า
ผลิตภัณฑ์ยาสูบ คือ เจ้าของเครื่องหมายการค้าไม่สามารถแสดงหรือใช้เครื่องหมายการค้าของตนกับผลิตภัณฑ์
อื่นหรือทำการสื่อสารทางการตลาดใดๆ ได้ (มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๑ และมาตรา ๓๒) รวมทั้งมีข้อห่วงกังวลว่า
การกำหนดให้ผู้ผลิตหรือผู้นำเข้าผลิตภัณฑ์ยาสูบมีหน้าที่ต้องแจ้งรายการส่วนประกอบของผลิตภัณฑ์ยาสูบและ
ข้อมูลการผลิตสินค้ายาสูบต่อกระทรวงสาธารณสุข (มาตรา ๓๖ และมาตรา ๓๙) นั้น กระทรวงสาธารณสุขต้อง
เก็บรักษาข้อมูลดังกล่าวเป็นความลับตามที่พระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. ๒๕๕๕ กำหนดอย่าง
เคร่งครัดด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

พลเอก

(ฉัตรชัย สาริกัลยะ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์